

НАВЧАЛЬНИЙ ВІДЕОПОСІБНИК:

Ласкаво просимо на нашу рідну землю!

ОГЛЯД

Мета відео «Ласкаво просимо до Канади» – продемонструвати величезне багатство цінностей та поглядів корінних народів, висвітлюючи деякі з багатьох складних історичних подій, внаслідок яких сформувалася наша країна, а також відносини між корінними та некорінними народами.

Ми сподіваємося, що після перегляду відео ви надихнетесь і продовжуватимете дізнаватись більше про життя корінних народів Канади. Цей супровідний навчальний відеопосібник містить додаткову інформацію, рекомендовані посилання та терміни, які допоможуть вам поглибити знання про корінні народи Канади. Ми сподіваємося, що ви будете використовувати цей посібник як відправну точку для подальшого навчання.

Хто за законом Канади належить до корінних народів? Відповідно до Розділу 35 (2) Конституційного акта Канади 1982 року аборигенними народами є канадські «індіанці», інуїти та метиси.

Термін «індіанець» вважається образливим, витоки якого йдуть із періоду колонізації. Крім

того, коли йдеться про корінні народи Канади, краще вживати термін «**корінні жителі**», а ніж «аборигени».

Термін «**Перші нації**» використовується для позначення людей, які є корінними народами, але не вважають себе інуїтами чи метисами.

- en.wikipedia.org/wiki/Indigenous_peoples_in_Canada

Інуїти – це група корінних народів, які проживають у 53 громадах в арктичних регіонах Канади, Гренландії та Аляски. Історично інуїтів називали «ескімосами», але цей термін є некоректним і його краще не використовувати.

- en.wikipedia.org/w/Inuit

Слово «**метис**» походить від французького «змішувати». Метиси – це окрема група корінних народів, сформованих від змішування перших націй та європейців. Їх нащадків називали «напівкрівками», але цей термін більше не використовується і вважається образливим.

- en.wikipedia.org/wiki/M%C3%A9tis_in_Canada

В ЦЬОМУ ВІДЕО

Станом на 2016 рік у Канаді проживало 1 673 785 корінних жителів, що становило 4,9% від загальної чисельності населення. На сьогодні в Канаді налічується близько 634 різних перших націй, які належать до 60 різних мовних груп та проживають по всій території Канади – на традиційних територіях та у міських центрах.

- en.wikipedia.org/wiki/First_Nations

У цьому відео до вашої уваги були представлені шість представників корінних народів з усієї Канади. Ви можете знайти більше інформації про ці корінні народи за посиланнями:

ГВАЙІ (БРИТАНСЬКА КОЛУМБІЯ – ПЕРШІ НАЦІЇ)

- kingcome.ca
- youtube.com/watch?v=0CIB00xJkiY

ІНУВІК (ПІВНІЧНО-ЗАХІДНІ ТЕРИТОРІЇ – ІНУІТИ)

- inuvik.ca/en/index.asp
- en.wikipedia.org/wiki/Indigenous_peoples_in_Northern_Canada

ПЕНТИКТОН (БРИТАНСЬКА КОЛУМБІЯ – ПЕРШІ НАЦІЇ)

- syilx.org/about-us/syilx-nation
- pib.ca

СІКС-НЕЙШЕНС (ОНТАРІО)

- sndevcorp.ca/history-of-six-nations
- en.wikipedia.org/wiki/Six_Nations_of_the_Grand_River

УНАМА'КІ (КЕЙП-БРЕТОН, НОВА ШОТЛАНДІЯ)

- cbu.ca/indigenous-affairs/mikmaq-resource-centre/mikmaq-resource-guide/historical-overview

ІЛЬ-А-ЛЯ-КРОСС, (САСКАЧЕВАН - МЕТИСИ)

- en.wikipedia.org/wiki/%C3%8Ele-%C3%A0-la-Crosse

Якщо ви дивилися це відео, перебуваючи в Канаді, ви можете дізнатися більше про перші нації у вашій спільноті чи регіоні. Можна почати з пошуку в Google і дізнатися, які корінні народи проживали на цій території або у вашому місті, або ж використати інші способи отримання інформації.

Різні корінні народи мають різні цінності та традиції. Усні історії та розповіді необхідні для

збереження самобутності та культури корінних народів. Найчастіше у кожній громаді є певні люди, роль яких полягає у ретельному запам'ятовуванні усної історії. Корінні народи передають свої цінності та історію з покоління в покоління у вигляді усної розповіді. Про культуру корінних народів можна дізнатися за допомогою символічних об'єктів та візуальної мови, таких як вирізані тотемні стовпи та стійки будинків.

Кожна культура, громада і навіть сім'я корінних народів має свої історичні та традиційні розповіді, пісні та танці. У різних культурах діють різні правила щодо прав власності. Певні пісні, імена, символи або танці належать певним людям або сім'ям, і їх не можна використовувати, переказувати, танцювати чи співати без дозволу.

КЛЮЧОВІ ПОДІЇ

Історично сформовані відносини між корінними та некорінними народами Канади складні та зумовлені колонізацією, історичними подіями, законами та проявами расизму. Внаслідок цих процесів сформувалися сучасні проблеми, які досі відчувають на собі корінні народи. Проте зараз у Канаді реалізуються різні ініціативи щодо покращення та виправлення історичних помилок минулого.

У цьому заключному розділі навчального посібника акцент робиться на наданні додаткової інформації про деякі ключові історичні події, висвітлені у відео.

КОЛОНІЗАЦІЯ

- en.wikipedia.org/wiki/History_of_Canada

До приходу європейців Північна Америка була населена корінними народами, які жили та розвивалися в рамках своєї власної культури, мови та шляхів пізнання. Корінні народи жили на території, яка зараз називається Канадою, понад 10 000 років.

Британці та французи (вважаються двома народами-засновниками Канади) боролися за контроль над Північною Америкою, яку вони розглядали як багате джерело сировини. Коли європейці прибули до Північної Америки, вони вважали її «нічиєю землею». Європейці нав'язували свої культурні цінності, релігійні переконання, закони та проводили політику у власних інтересах. Деякі з них взагалі не вважали корінних мешканців «людьми».

В результаті європейські цінності та переконання проникли в канадські структури управління

та політику у формі системної та інституційної дискримінації та упередженості. На сьогодні проводиться значна робота для виправлення помилок минулого та подолання наслідків дискримінації та упереджень.

ЗАКОН ПРО ІНДІАНЦІВ 1876 Р.

- en.wikipedia.org/wiki/Indian_Act

Закон про індіанців – це федеральний закон, у якому викладено правила ведення господарської діяльності для мешканців резервацій і груп корінних народів, і навіть дано визначення терміну «індіанець». Закон про індіанців був ще однією спробою якнайшвидше асимільувати представників перших націй у європейське суспільство. Закон охоплює безліч різних аспектів, таких як отримання чи втрата статусу індіанця, правовий статус жінок, надання виборчих прав та інше. На сьогодні Закон про індіанців продовжує діяти та, як і раніше, є важливим законодавчим актом для корінних народів.

Резервації: після прибуття та заселення європейців люди з числа перших націй та європейці вступили в конфлікт через те, хто контролюватиме ці землі та ресурси, а люди з числа перших націй були розміщені на невеликих територіях, які називаються резерваціями. Багато людей, які належать до перших націй, продовжують жити у невеликих резерваціях, які, як і раніше, контролює уряд. Це є причиною більшості конфліктів між корінними народами та урядом.

ШКОЛИ-ІНТЕРНАТИ

- en.wikipedia.org/wiki/Canadian_Indian_residential_school_system

Однією з найбільш обурливих спадків Закону про індіанців було обов'язкове відвідування шкіл-інтернатів. Існувало 140 шкіл-інтернатів для індіанців, які фінансувалися федеральним урядом і перебували у підпорядкуванні церков. Понад 150 тисяч дітей корінних народів були змушені їх відвідувати. Уряд хотів асимілювати корінних жителів до євро-канадського суспільства.

Дітей корінних народів забирали у батьків і сімей та змушували відмовитися від своєї мови, духовних переконань та культурних традицій. 11 червня 2008 року уряд Канади офіційно попросив вибачення перед людьми, які пережили школи-інтернати. Ви можете переглянути копію вибачення прем'єр-міністра за посиланням:

- rcaanc-cirnac.gc.ca/eng/1100100015644/1571589171655

ВБИТИ ТА ЗНИКЛІ БЕЗВІСТИ ЖІНКИ ТА ДІВЧАТА З ЧИСЛА КОРИННИХ ЖИТЕЛІВ

- mmiwg-ffada.ca/final-report

У вересні 2016 року уряд Канади створив Національну комісію з проблем убитих і зниклих безвісти корінних жінок і дівчат (MMIWG). MMIWG посилається на кризу прав людини у зв'язку зі зниклими безвісти та вбитими корінними жінками в період з 1980 року по 2012 рік. Групи корінних жінок документально підтверджують, що кількість зниклих безвісти та вбитих перевищує 4 000 осіб. Підвищення обізнаності призвело до колосальної підтримки сімей та громад корінних народів та об'єднало людей для досягнення спільної мети – пошуку справедливості.

СТВОРЕННЯ КРАЩОГО МАЙБУТНЬОГО

КОМІСІЯ ЗІ ВСТАНОВЛЕННЯ ПРАВДИ ТА ПРИМИРЕННЯ (TRC)

- cbc.ca/news/politics/truth-and-reconciliation-94-calls-toaction-1.3362258

У 2008 році федеральним урядом була заснована Комісія зі встановлення правди та примирення (TRC) для вивчення спадщини шкіл-інтернатів. Завдання TRC полягало в тому, щоб зібрати, задокументувати та увічнити те, що пережили 80 000 осіб у системі шкіл-інтернатів у Канаді, щоб вони могли почати виліковуватися від травм, отриманих внаслідок цих переживань.

У 2015 році Комісія зі встановлення правди та примирення опублікувала зведений звіт та «94 заклики до дій», закликаючи посадових осіб усіх рівнів державного управління працювати спільно, щоб змінити політику та програми уряду щодо відшкодування збитків, які завдають школи-інтернати, та просунути процес примирення.

Робота TRC полягала у документуванні надзвичайно складного періоду історії Канади. Вона також повинна була дотримуватися

переконання, що, розповідаючи правду про історію корінних і некорінних народів, у нас з'являється відправна точка в побудові кращого майбутнього. Це початок нової надії.

Багато стереотипів і проблем виникають, коли люди не знають правди чи будь-якої інформації про корінні народи. Закликаємо вас шукати інформацію, наприклад, прочитати «Заклики до дій» TRC, відвідати Центр дружби, читати книги корінних авторів, ознайомитися з витворами мистецтва, створеними художниками з числа корінних народів, взяти урок з історії корінних народів, сформувати групу у своєму колективі та обговорити проблеми корінних народів, взяти участь у таких заходах, як Walk for Reconciliation та Національний день корінних народів, які відзначають на всій території Канади.

Нам необхідно працювати спільно та підтримувати один одного, щоб створити місце, де цінують усіх людей та враховують їхні інтереси. Примирення – це дуже особистий процес, у якому повинні брати участь усі канадці.